

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В.О.СУХОМЛИНСЬКОГО**

Кафедра теорії та методики фізичної культури

**ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ З
ДИСЦИПЛІНИ
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД РОБОТИ З БАТЬКАМИ**

Факультет фізичної культури та спорту

Миколаїв – 2018

Кредит I. Сім'я як соціально-психологічний та педагогічний феномен

Тема 1. Сім'я як соціально-психологічний та педагогічний феномен

План:

1. Соціально-психологічна сутність сім'ї та її структура
2. Психологічний аналіз функцій сім'ї.
3. Типологія сімей.
4. Психологічні особливості етапів життєдіяльності сім'ї.
5. Диспут на тему «Студентська сім'я: за і проти». Підготуйте власні аргументи.
6. Охарактеризуйте специфіку дитячо-батьківських стосунків у різні вікові періоди розвитку дитини. Заповніть таблицю

№	Віковий період	Особливості сімейного виховання
1	Від народження до року	
2	Від 1 року до 3-х	
3	Від 3-х до 6-ти	
4	Від 6 до 8	
5	Від 8 до 10	
6	Від 11 до 15	
7	Від 16 до 18	

Реферати.

1. Тенденції розвитку сучасної сім'ї.
2. Українські традиції створення сім'ї.
3. Проблеми сучасних українських сімей

Тема 2. Основні завдання та умови виховання дітей у сім'ї

План:

1. Психологічні особливості сучасної здорової сім'ї.
2. Психологічна діагностика сім'ї. Мета і завдання.
3. Родина та її вплив на формування особистості дитини
4. Які особливості має сімейне виховання? Що відрізняє його від виховання суспільного?
5. Методи сімейного виховання
6. Заповніть таблицю по 10 ознак в кожній колонці

ОЗНАКИ СІМЕЙ

№	Ознаки щасливих сімей	Ознаки нещасливих сімей

7. Заповніть таблицю методів сімейного виховання

№	Метод	Характеристика методу сімейного виховання
1	Привчання та вправлення	
2.	Вправи	
3	Вимога	
4	Навіювання	
5	Довіра	
6	Порада	
7	Приклад	
8	Заохочення	
9	Покарання	
10	Примушування	
11	Бесіда	
12	Застереження	

13	Докір	
14	Випробування	
15	Осуд	
	Інші методи	

Тема 3. Стилi сімейного виховання

План:

1. Поняття стилю сімейного виховання
2. Класифікації стилів сімейного виховання
3. Характеристика стилів сімейного виховання
  - 3.1. Потуральний стиль
  - 3.2. Змагальний стиль
  - 3.3. Розважальний стиль
  - 3.4. Запобігливий стиль.
  - 3.5. Контролюючий стиль
  - 3.6. Співчутливий стиль
  - 3.7. Гармонійний стиль.

4. Заповніть таблицю

Переваги і недоліки стилів сімейного виховання

№	Назва стилю	Переваги	Недоліки

Тема 4. Роль батьківського спілкування. Сімейні конфлікти

План:

1. Батьківське спілкування: поняття, функції, компоненти.
2. Культура батьківського спілкування.
3. Помилки і прорахунки батьків при спілкуванні з дітьми.
4. Умови успішного спілкування у сім'ї. Азбука батьківського спілкування.
5. Сімейні конфлікти. Конфлікти батьків і дітей
6. Профілактика і подолання конфліктів у сім'ї.

Тренінг спілкування «Батьки і діти – мистецтво спілкування»

Практичне завдання. Підготуйте бесіду з батьками на тему «Методи вирішення конфліктів у системі «батьки - діти»

Кредит II. Психолого-педагогічні причини та профілактика девіантної поведінки дітей

Семінар 5. Психолого-педагогічний супровід роботи з неповними сім'ями.

План:

1. Характеристика основних причин утворення неповних сімей на сучасному етапі розвитку суспільства.
2. Види неповних сімей (розлучена, напівсирітська, позашлюбна, прийомна, дистанційна).
3. Сутність проблем неповної сім'ї (матеріальна проблема, поєднання професійної і батьківської ролей, особливості спілкування тощо).
4. Порівняльна характеристика «власне материнської» та «власне батьківської» сімей.
5. Виховний потенціал неповних сімей.
6. Особливості психолого-педагогічної роботи з неповною сім'єю.

Глосарій: неповна сім'я, соціальна роль, модель поведінки, ідентифікація, батьківство, материнство, розлучення, монобатьківські сім'ї, розлучена, напівсирітська, позашлюбна, прийомна, дистанційна сім'я.

Реферати:

1. Форми і методи психолого-педагогічної роботи з материнськими сім'ями.
2. Форми і методи психолого-педагогічної роботи з батьківськими сім'ями.

Семінар 6. Психолого-педагогічний супровід сімей з девіантними дітьми

План:

1. Дайте характеристику видів девіантної поведінки.
2. Охарактеризуйте психолого-педагогічну роботу з дітьми адиктивної поведінки.
3. Охарактеризуйте психолого-педагогічну роботу з дітьми суїцидальної поведінки.
4. Охарактеризуйте психолого-педагогічну роботу з агресивними дітьми дітьми.

Глосарій: девіантна поведінка, адикції, суїцид, агресія.

Творча робота: знайти відео-ролики, соціальні реклами, міні-фільми за питаннями плану.

Робота в групах: підготувати презентації в мікрогрупах по проблемам девіантної поведінки

1. Адикції і її види. Хімічні адикції
2. Нехімічні адикції. Комп'ютерна залежність
3. Суїцид. Крик про допомогу.
4. Агресія серед дітей.

Реферати:

1. Психолого-педагогічна роботи з сім'ями алкоголіків.
2. Психолого-педагогічної роботи з сім'ями наркоманів.
3. Соціально-педагогічної роботи з сім'ями і дітьми схильними до суїцидальної поведінки.

Семінар 7. Психолого-педагогічна допомога сім'ям в яких є діти з обмеженими функціональними можливостями. Інклюзивна освіта

План:

1. Інклюзивна освіта: мета, завдання, перспективи і реалії впровадження.
2. Зміст психолого-медико-педагогічної консультації сімей в яких проживають особи з обмеженими функціональними можливостями.
3. Активізація ролі сім'ї і оточення у процесі соціалізації особи з обмеженими функціональними можливостями як один із шляхів розв'язання проблеми.

Глосарій: інклюзивна освіта, універсальний дизайн, розумне пристосування функціональні обмеження, інвалідність.

Практичне завдання: підготувати повідомлення про впровадження інклюзивної освіти в школах Миколаївської області

Тема 8. Психолого-педагогічний захист від насилля над дітьми в сім'ї

План:

1. Насильство у сім'ї як психолого-педагогічна проблема.
2. Причини жорстокого поведіння у сім'ї, його наслідки, шляхи розкриття та подолання
3. Методи психолого-педагогічної роботи з жертвами сімейного насильства.

Глосарій: насильство, фізичне, психологічне, економічне, сексуальне насильство, гендерно обумовлене насильство, синдром набутої безпорадності, притулки, цикл насильства.

Практична робота. Переглянути документальні фільми (на вибір). Індивідуально написати відгук (твір-роздум) про проблеми, порушені у фільмах.

Перелік рекомендованого тематичного відео:

1. Навчальний фільм «**Насильство в сім'ї**»(ПРООН-ЄС, 2011 р.). Під час перегляду доцільно застосовувати техніку стоп-кадр, переглядаючи фрагменти, що стосуються видів та форм насильства, з подальшим обговоренням.
2. **Я маю право. Насильство над дітьми - 12.09.2017** Телеканал Миколаїв
3. Навчальний фільм «**Насильство в родині**» (із циклу «Незручна тема», 2007 р.).
4. Короткометражні фільми, соціальні ролики з питань різних видів насильства (виготовлені в рамках конкурсу короткометражних фільмів на гендерну тематику «Ген рівності» Проект ПРООН-ЄС, 2011 р.): «**Інший вихід є**», «**Слово ранить**», «**Головне – погода в домі**», «**Насильство в родині – пошматоване життя**», «**7 років жінка потерпає від домашнього**

насильства...», «А як виглядає твоя ідеальна сім'я?», «Твоя байдужість – перемога насильства», «Не руйнуй майбутнє», «Твій вибір» та ін.:

<http://www.youtube.com/user/GenderTube>.

5. Соціальна реклама з питань протидії насильству: «Мовчати не треба», «Стоп насильству», «Я отримала сьогодні квіти», «Синець», «Що може зробити тато?», створені за підтримки профільних міністерств, громадських організацій, грантів. Доступ до них можна отримати на офіційних сайтах Міністерства соціальної політики, Міністерства у справах освіти, науки, молоді та спорту, а також на сайтах гендерного музею у розділі «Медіатека»: <http://gendermuseum.com> та Проекту ЄС «Права жінок і дітей в Україні – комунікаційний компонент»: <http://www.vsirivni.com.ua/>.

Кредит III. Взаємодія школи і сім'ї.

Тема 9. Форми і напрями взаємодії школи і сім'ї.

1. Робота класного керівника з батьками: завдання і функції.
2. Шляхи ефективної взаємодії класного керівника з батьками
3. Інтерактивні форми роботи з батьками
4. Індивідуальні форми роботи класного керівника з батьками учнів.
5. Сутність і значення індивідуальної роботи класного керівника.
6. Вивчення стану родинного виховання під час відвідування сім'ї

Тема10: Групові форми роботи класного керівника з батьками.

План:

1. Умови ефективності групових форм роботи.
2. Методика підготовки і проведення батьківських зборів.
3. Батьківські збори за участю дітей.
4. Тематичні заходи, що проводяться самими батьками.
5. Нетрадиційні групові форми роботи з батьками.

Індивідуальне завдання: розробити конспект батьківських зборів за заданою темою (теми додаються окремо).

1. З історії виховання дітей у сім'ї.
2. Традиції виховання народів світу.
3. Азбука виховання дітей у сім'ї.
4. Книжкова полиця батьків.

5. Обговоріть разом з дітьми.
6. Скринька батьківської мудрості.
7. Творча майстерня родини.
8. Дитина не хоче вчитися. Як йому допомогти?
9. Погана пам'ять дитини. Як її розвинути?
10. Єдина дитина в сім'ї. Шляхи подолання труднощів у вихованні.
11. Покарання дітей. Якими їм бути?
12. Тривожність дітей. До чого вона може привести?
13. Сором'язливий дитина. Проблеми сором'язливості та шляхи її подолання.
14. Грубість і нерозуміння в сім'ї.
15. Талановита дитина в сім'ї.
16. Приятелі дітей - друзі будинку чи вороги?
17. Три покоління під одним дахом. Проблеми спілкування.

Тема 11. Психолого-педагогічна освіта батьків (лекторії, семінари, тренінги)

План:

1. Що таке батьківський всеобуч?
2. Що таке батьківський лекторій?
3. Конференції та вечори запитань. Вимоги до проведення.
4. «Круглий стіл» як ефективна форма спільної діяльності класного керівника з батьками учнів
5. «Ділова гра» як активна форма підвищення педагогічної культури батьків

Індивідуальне завдання: Підготувати презентацію на тему психолого-педагогічної просвіти батьків (за наданою тематикою. Тема і клас за вибором)

Тематика психолого-педагогічної просвіти батьків

1-й клас

- Світ дитинства в просторі світу дорослих
- Мистецтво бути батьками
- Особливості ігрової та навчальної діяльності першокласника в школі та вдома
- Вплив на розвиток позитивної мотивації до навчання
- Розвиток пам'яті дитини
- Розвиток творчої уяви дитини
- Розвиток мислення дитини
- Гра в житті першокласника. Створюємо ігротеку для дітей
- Позитивна самооцінка як умова успішного розвитку особистості
- Психологічний клімат у сім'ї та його вплив на формування особистості дитини.

2-й клас

- Виховний потенціал сім'ї в сучасних умовах
- Розвиток самостійності у дітей
- Заохочення й покарання дітей у сім'ї
- Телебачення й діти
- Дозвілля в колі сім'ї
- Мистецтво організації дитячого свята
- Сімейні традиції та їх роль у вихованні дітей
- Як любити дітей
- Труднощі та помилки сімейного виховання
- Умови успішного виховання дітей у сім'ї

3-й клас

- Батькам про права дитини
- Комп'ютер, телевізор та виховання дитини
- Розвиток пізнавальної активності дітей у сім'ї
- Здоров'я дитини - майбутнє родини
- Приклад і авторитет батьків у вихованні дітей
- Виховання духовності дитини
- Насильство щодо дітей. Як йому запобігти?
- Помилки батьків у вихованні дітей. Чи можна їх уникнути?
- Стилi виховання дітей в сім'ї

4-й клас

- Значення сімейних традицій в дитячо-батьківських відносинах
- Як запобігти появі у дітей шкідливих звичок
- Духовна атмосфера і стилі сімейного виховання
- Взаємодія сім'ї і школи щодо організації дозвілля дітей
- Сімейне неблагополуччя як фактор девіантної поведінки дитини
- Що скеровує поведінку дитини?
- Як оцінювати шкільні успіхи дітей
- Громадянин формується з дитинства
- Реалізація прав дитини в сім'ї

5-й клас

- Адаптація п'ятикласників до нових умов навчання
- Молодші підлітки і тактика сімейного виховання
- Особливості формування позитивної «Я»концепції у підлітковому віці
- Коли скінчилися уроки: дозвілля підлітків
- Правове виховання дітей у сім'ї
- Характер спілкування і взаємин у родині, їх вплив на виховання дитини
- Роль сім'ї у формуванні художньо-естетичних потреб підлітків
- Виховання доброти та милосердя в сім'ї
- Проблеми спілкування батьків і дітей. Педагогічний такт батьків
- Виховання бережливості. Діти та сімейний бюджет

6-й клас

- Основи формування у дітей навичок здорового способу життя
- Взаємодія сім'ї й навчального закладу в створенні виховного простору
- Що робить підлітка „важким»?
- Спілкування батьків з друзями дітей
- Роль сім'ї у формуванні позитивної самооцінки підлітка

- Дисгармонія батьківсько-дитячих стосунків та її наслідки
- Естетичне виховання дітей у сім'ї
- Виховання відповідальності в дітей в умовах сім'ї
- Роль сім'ї у запобіганні негативному впливу ЗМІ на особистість дитини

7-й клас

- Профілактика проявів насилля, агресії в підлітковому середовищі
- Взаємини підлітка і дорослого
- Профілактика тютюнопаління серед неповнолітніх
- Проблеми підліткового віку
- Формування духовної культури дітей у сім'ї
- Виховання моральних основ культури поведінки підлітків у сім'ї
- Дитячі громадські організації та сім'я
- Як батьки можуть допомогти своїм дітям досягти кращих успіхів у навчанні?
- Формування емоційної культури підлітків
- Особливості формування позитивної «Я» - концепції у підлітковому віці
- Розвиток самоповаги і почуття власної гідності у дітей

8-й клас

- В сім'ї росте син
- В сім'ї росте донька
- Профілактика алкоголізму серед неповнолітніх
- Підліток і закон. Виховання правової культури
- Кохання й дружба підлітків
- Економічне виховання підлітків
- Статеве виховання підлітків
- Як уникнути баталій з підлітками, або спілкування без конфліктів
- Роль сім'ї у соціалізації підлітків
- Роль сім'ї у вихованні почуття самоцінності у дитини
- Роль сім'ї у формуванні в підлітків оптимістичних життєвих перспектив
- Формування громадської активності дітей в сім'ї
- Професійна орієнтація і до профільна підготовка учнів
- Самооцінка у дітей: її адекватність, наслідки неадекватності самооцінки

9-й клас

- Старший підлітковий вік та його особливості
- Профілактика наркоманії серед неповнолітніх
- Наші діти на порозі кохання
- Вільний час: корисно й цікаво
- Духовні потреби юнацтва та їх розвиток
- Професійна орієнтація та вибір професії
- Роль сім'ї у розвитку соціальної компетенції молоді
- Виховання громадянина у сім'ї
- Формування тендерної культури молоді
- Соціалізація особистості в ранньому юнацькому віці

10-й клас

- Молодіжна субкультура і ставлення до неї батьків
- Роль сім'ї у профілактиці ВІЛ/СНІДУ
- Роль сім'ї в підготовці молоді до сімейного життя
- Виховання життєвих перспектив старшокласників у сім'ї

- Компетентність батьків у контексті викликів ХХІ століття
- Роль сім'ї в формуванні життєвої компетентності молоді,
- Виховання громадянського обов'язку в молоді
- Любов і дружба в юнацькому віці

11-й клас

- Сім'я і професійне самовизначення молоді
- Розвиток життєвої компетентності молоді у сім'ї
- Підготовка юнацтва до відповідального батьківства
- Формування здорового способу життя молоді
- Економічне виховання в сім'ї
- Наукова організація навчальної праці випускників
- Як створити сприятливі умови для підготовки до зовнішнього